

[Poul Møller.]

var en svaghed for hele den udvikling, der er i gang på en lang række arbejdspladser, f. eks. angående arbejdernes aldersdoms-understøttelse og hele udviklingen med ekstrahjælp i sygdomsperioder, feriehjælp o. s. v., at man nu vil komme med et nyt system og sige til arbejdere og arbejdsgivere: alt det, I laver i den retning, tæller ikke, det kan I ikke få skattemæssige begunstigelser for. Der skal være en udbyttedelingsskema, og uden for dens rammer giver vi ikke skattemæssige begunstigelser. Det vil stoppe alle andre fremskridt, slutte denne periode af, standse denne udvikling. Man siger: nu må vi finde nye former, nu duer det andet ikke mere; hvis vi skal have skattemæssige begunstigelser, skal vi ind under en egentlig udbyttedelingsskema.

Det vil jeg advare imod, og det vil mit parti advare imod. Man bør tage det vide sigte og sige: med hensyn til enhver foranstaltning, som tilsigter et samarbejde mellem arbejdere og arbejdsgivere, hvadenten det gælder udbyttedeling eller velfærdsforanstaltninger, sociale fonds eller lignende ting, er det værd at tage under overvejelse, om den ikke fra samfundets side bør skattemæssigt begunstiges. I så henseende er der intet modsætningsforhold mellem Konservativ Ungdom og det, jeg har givet udtryk for i dag. Vi har det ikke som det dyr, som det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard ville sammenligne os med, og som var placeret i midten og i klemme. Vi ved godt, at det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard tit har haft midterpositionen i dansk politik, trykket mellem to stærke kræfter, det kender det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard, og han anerkender sikkert, hvor ubehageligt det er. Men vi er altså ikke i denne ubehagelige situation, at vi kan sammenlignes med dette populære dyr.

Det ærede medlem hr. Bertel Dahlgaard mindedes sin jomfrutale og syntes, at tingene faktisk var gået i stå, fordi det ærede medlem kan sige det samme i dag som for 31 år siden. Men det kan måske også skyldes, at det ærede medlem ikke rigtigt har vurderet, hvad der er sket udenfor denne sal, udenfor hans egne synspunkter. Der er faktisk sket en udvikling i disse 31 år, der har gjort, at det synspunkt, det ærede medlem havde for 31 år siden, forlængst er forladt både af det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, altså af danske arbejdere, og af danske arbejdsgivere og alle dem, der har betragtet udviklingen, hvad jeg beklager at det ærede medlem ikke har gjort.

Ordføreren for forslagsstillerne (Bertel Dahlgaard): Jeg beder det ærede medlem hr. Kryger undskylde, at jeg ikke fik svaret ham på hans bemærkninger før, idet min taletid var udløbet. Det ærede medlem sagde, at vi havde bygget vort forslag på Atlssystemet, men det er helt urigtigt. Noget sådant har slet ikke været vor tanke. Når vi har optaget dette system i forslagens bemærkninger, er det, fordi vi gerne har villet henlede opmærksomheden på, hvordan ledelsen og vidtskuende mænd i en stor erhvervsvirksomhed med et arbejdertal på vel 1000 arbejdere i den grad har følt, at de ikke kunne blive stående ved det nuværende, at de på egen risiko og i forståelse med virksomhedens medarbejdere har kunnet gå ud i et ganske dristigt eksperiment, som vi alle har grund til at takke denne virksomhed for, og som vi med stor opmærksomhed vil følge. Men vort forslag her hviler ikke på det, vi iagttager derude; det er altfor tidligt at dømme om det.

Det ærede medlem sagde dernæst, at i Amerika forlod man i stort omfang udbyttedelingssystemerne. Ja, det ærede medlem har vel selv følelsen af, at man ikke kan tale generelt om udbyttedelingssystemerne i Amerika. Forholdet er det, at et ret stort tal — det drejer sig jo ikke i Amerika om indførelse af udbyttedeling i et fåtal af virksomheder, men i tusinder af virksomheder — er gået bort fra systemet, fordi det, sådan som det er gennemført, ikke har virket rigtigt; dèr har det ikke gået. Med hensyn til andre virksomheder, som der tales om i en beretning, man netop citerer i bladet „Arbejdsgiveren“, har det vist sig, at der er konstateret mærkbare forhøjelser af produktiviteten og overskuddet. Man skal jo netop på disse områder passe på ikke at generalisere fra de enkelte tilfælde.

Det er indlysende, at jeg er enig med både det ærede medlem hr. Kryger og det ærede medlem hr. Hans Rasmussen om, at det selvfølgelig er vigtigt, at der ikke skabes tilstande, hvorved arbejdere og ledere og funktionærer o. s. v. i en virksomhed får muligheder for på ensidig måde at slutte sig sammen til skade for forbrugerne, således at forbrugerpriserne holdes oppe. Men man må huske på, at der også på det område er sket noget siden dengang for 30 år siden, da man drøftede disse spørgsmål. Der er sket det, at man nu har en monopolkontrol, der virker overfor de virksomheder, hvor der er egentlige monopoler. Med hensyn til de andre virksomheder, hvor frikonkurrencen gør sig gældende, synes jeg vanskeligt man kan